

HAKLARIMIZI BİLİYOR MUYUZ? KULLANIYOR MUYUZ?

This project is funded by
the European Union.

Bu proje Avrupa Birliđi tarafından
finanse edilmektedir.

HAKLARA DESTEK

İnsan Hakları Örgütlerini
Destekleme Programı

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
DİYARBAKIR ŞUBESİ

Bu Proje Haklara Destek Programı Kapsamında Avrupa Birliđi desteği ile hazırlanmıştır.

İçeriğın Sorumluluđu Tamamıyla İnsan Hakları Derneđi Diyarbakır Şubesi'ne aittir.

Avrupa Birliđi'nin ve/veya Haklara Destek Programı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

HAKLARIMIZI
BİLİYOR MUYUZ?
KULLANIYOR MUYUZ?

{ BASIM TARIHI
Şubat 2021 }

GÖZALTINA ALINDIYSANIZ!
EVİNİZ ARANMAK İSTENİYORSA!
ÜSTÜNÜZ ARANMAK İSTENİYORSA!
HAK İHLALİNE MARUZ KALDIYSANIZ!

**NE YAPACAĞINIZI
BİLİYOR MUSUNUZ?**

POLİS VEYA JANDARMA HANGİ DURUMLARDA SİZİ DURDURABİLİR?

Polis, kendisinin polis olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra; kişileri ve araçları, suç işlenmesini önlemek, suç işlendikten sonra kaçan faillerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suçların faillerinin kimliklerini tespit etmek, hakkında yakalama emri ya da zorla getirme kararı verilmiş olan kişileri tespit etmek, kişilerin hayatını ve mal varlığını korumak amacıyla durdurabilir. Polisin durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için meslek deneyiminden ve mevcut durumdan hareketle makul bir sebebin bulunması gerekir. Süreklilik arz edecek, fiilî durum ve keyfilik oluşturacak şekilde durdurma işlemi yapılamaz.

POLİS VEYA JANDARMA HANGİ DURUMLARDA SİZDEN KİMLİK SORABİLİR?

Polis, kendisinin polis olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra, durdurduğu kişiye durdurma sebebini bildirir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir; kişiden, kimliğini veya bulundurulması gerekli diğer belgelerin ibraz edilmesini isteyebilir.

HANGİ DURUMLARDA ÜSTÜNÜZ VE ARACINIZ ARANABİLİR?

Üstünüzü aramak isteyenlerden kimlik sorunuz. Üst arama iznini sorunuz. Bu arama izni yazılıdır. Ancak, el ile dıştan kontrol hariç kişinin üstü ve eşyası ile aracının dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin aranması; İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecek esaslar dâhilinde mülki amirin görevlendireceği kolluk amirinin yazılı, acele hallerde sonradan yazıyla teyit edilmek üzere sözlü emriyle yapılabilir. Kolluk amirinin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Bu arama kararı hakimin onayından geçmeden hiçbir hüküm doğurmaz. Bu nedenle hakkınızda gerçekleştirilen arama işleminin hakim onayından geçip geçmediğini mutlaka araştırınız. Hakim onayı bulunmayan arama işlemine karşı itiraz hakkınızı kullanınız.

EVİNİZ, İŞYERİNİZ VE SİZE AİT DİĞER KAPALI MEKÂNLARDA HANGİ KOŞULLARDA ARAMA YAPILABİLİR?

Eviniz, işyeriniz veya size ait kapalı mekanların aranabilmesi için bir suçun faili olduğunuzu gösteren makul bir şüphenin varlığı veya bir suç şüpheli/sanığının yakalanabilmesi, suç delillerinin elde edilebilmesi için arama yapılabilir.

- Arama işlemi yapmak isteyenlere kimlik sorunuz.
- Arama kararını sorunuz. (Arama kararı, hakim tarafından verilen yazılı bir belgedir. Bu belgede arama yapılacak yerin size ait bir yer olup olmadığına, arama saatinin belirtilip belirtilmediğine, kararda adınızın olup olmadığına, arama nedenini oluşturan fiilin belirtilip belirtilmediğine ve belgenin tarihine bakınız. Usulüne uygun bir arama kararında bütün bunların bulunması gerektiğini unutmayınız.)
- Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde arama izni Cumhuriyet savcısı ya da kolluk amiri tarafından da verilebilir. Ancak bu belgede de adınızın olup olmadığına dikkat ediniz ve mutlaka belgenin tarihine bakınız. (Arama izninde aramanın mahiyeti, tarihi ve saati belirtilmemiş ise hukuka aykırı bir arama iznidir. Bu durumda evinizi aratmama hakkınız vardır. Ayrıca hukuka uygun bir arama kararına rağmen, yapılan arama sonunda arama tutanağını imzalamama veya bu arama tutanağının bir suretini talep etme hakkınız vardır. Size bir örneğinin verilmesi zorunludur.) 5 haklarınızı biliyor musunuz?
- Kural olarak evinizde, İşyerinizde ve size ait diğer kapalı mekanlarda gece arama yapılamaz. Ancak suçüstü hallerinde ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde gece de arama yapılabilir.
- Arama sırasında Cumhuriyet savcısı hazır olmazsa, ihtiyar heyetinden veya komşulardan iki (2) kişi hazır bulundurulmak zorundadır.

GÖZALTINA ALINIRKEN VE GÖZALTINDAYKEN HAKLARINIZ NELERDİR?

- Sizi gözaltına almak isteyen kişi veya kişilerden, ilk önce kim olduklarını sorunuz ve kimlik belgelerini göstermelerini isteyiniz.
- Sizi gözaltına almak istemelerinin nedenini sorunuz. Gözaltına alma, ancak yasanın belirlediği koşullar gerçekleşmişse yapılabilir.
- Gözaltına alınma nedeniniz derhal size bildirilmek zorundadır. (Yakalanan kişinin kaçmaya kalkışması, kendisine veya başkasına zarar vereceği durumlarda kelepçe takılabilir. Aksi taktirde hiçbir şekilde kelepçe takılmaz. Keyfi bir şekilde kelepçe takılması söz konusu ise, mutlaka işlemi yapanlar hakkında suç duyurusunda bulununuz.)
- Yakalandığınızda, gözaltına alındığınızda ya da gözaltı süreniz uzatıldığında, derhal bir yakınınıza bilgi verilmek zorundadır. 6 haklarınızı biliyor musunuz?

SAĞLIK RAPORUNUN DÜZENLENME BİÇİMİ VE BU KONUDA Kİ HAKLARINIZ NELERDİR?

- Gözaltına alınmadan önce doktor kontrolünden geçireceksiniz. Doktorun odasında doktor ile tek başınıza bulunma hakkınız vardır. Doktorun size yapılacak muayene konusunda yeterli olmadığını gördüğünüz taktirde doktorun tedavisini kabul etmeme ve başka bir doktor isteme hakkınız vardır. Gözaltından çıkarılmadan önce aynı şekilde de tekrar doktora çıkarılacaksınız. Herhangi bir rahatsızlığınız varsa veya kötü muameleye maruz kaldıysanız bu durumu hiç çekinmeden doktora anlatınız ve rapora geçmesi için ısrar ediniz. (Bu rapor, ileride ki aşamalarda en önemli deliliniz olacaktır.) Yakalanan veya gözaltında bulunan kişinin, herhangi bir nedenle yerinin değiştirilmesi, gözaltı süresinin uzatılması, serbest bırakılması ve adli mercilere sevk edilmesi işlemlerinden önce de sağlık durumu doktor raporu ile tespit edilir. Gözaltında bulunan kişi doktor raporunun bir örneğini talep etme hakkına sahiptir.

Muayene sırasında avukatınızın yanınızda bulunmasını isteme hakkınız vardır. Kelepçeli muayeneyi asla kabul etmeyiniz. Sizi kelepçeli bir şekilde muayene eden hekimin de görevini kötüye kullandığını ve sorumlu olduğunu unutmayınız.

SUSMA HAKKI NEDİR? SUSMA HAKKININ KAPSAMI NEDİR?

Gözaltına alındığınız andan itibaren kolluk, haklarınızı hatırlatmak zordur. Susma hakkınız vardır. Susma Hakkı; kimlik bilgileriniz dışında konu ile ilgili hiçbir açıklamada bulunmama hakkıdır. Unutmayınız ki kendi aleyhinize beyanda bulunmaya zorlanamazsınız. Susma Hakkı aynı zamanda gözaltında teşhis yapılırken veya yer gösterme sırasındaki tüm işlemleri de kapsamaktadır. Yer gösterme ve teşhis işlemleri sırasında da susma hakkınız olduğu gibi avukat talep etme hakkınız da vardır.

HANGİ DURUMDA AVUKAT İSTEYEBİLİRSİNİZ?

Gözaltına alındığınız andan itibaren Avukat isteme hakkınız vardır. Size yüklenen suçun niteliği ne olursa olsun şayet Avukat tutabilecek ekonomik imkanlara sahip değilseniz, Baro'dan ücretsiz avukat talep etme hakkınız vardır. Bunun için göz altında kolluk görevlerine avukat istediğinizi söylemeniz yeterlidir. Avukatınız ile baş başa görüşme ve yine avukatınızın ifadenize katılmasını isteme hakkınız vardır.

GÖZALTINDAYKEN DİĞER HAKLARINIZ NELERDİR?

Hakkımızdaki suçlamayı öğrenme ve lehimize olan delillerin toplanmasını isteme hakkınız vardır. Ayrıca yakalandığınız andan itibaren size imzalatılmak istenen belgeleri mutlaka okuyunuz. İradenize aykırı bilgi içeren belgeleri imzalamama, imzalamama gerekçenizi de yazma hakkınız vardır. (İmzadan imtina hakkı)

GÖZALTINDAN ÇIKARILINCA ;

- Ya doğrudan serbest bırakılırsınız (Bu durumda salıverme tutanağı düzenlenecektir, bunun bir örneğini alma hakkınız vardır.)
- Ya savcılığa çıkarılacaksınız, savcılık aşamasında da susma hakkınız ve avukat talep etme hakkınız vardır. Bu durumda savcı ifadenizi alıp sizi serbest bırakabilir veya tutuklanmanızı isteyerek sulh ceza hakimliğe sevk edebilir. Gözaltındayken kötü muameleye maruz kaldıysanız, bunu mutlaka detaylı bir şekilde savcıya ve avukatınıza anlatınız.
- Savcının talebi üzerine sulh ceza hakimliğe çıkarılırsanız, sulh ceza hakimi ifadenizi aldıktan sonra ya sizi serbest bırakacak ya da tutuklanmanıza karar verecektir. (Kötü muamele iddianız varsa hakime de bunu detaylı bir şekilde anlatınız.) Sorgu hakimliğinde tutuklanmanız durumunda tutukluluk kararına karşı 7 gün içinde itiraz etme hakkınız vardır. Gözaltında tutulma süresi 24 saattir. Kişinin gözaltına alınmasına cumhuriyet savcılığınca karar verilir. Gözaltına alma, bu tedbirin soruşturma yönünden zorunlu olmasına ve kişinin bir suç işlediği şüphesini gösteren somut delillerin varlığına bağlıdır. Suçüstü hâlleriyle sınırlı olmak kaydıyla; kişi hakkında kanun tarafından belirtilen suçlarda mülki amirlerce belirlenecek kolluk amirleri tarafından yirmi dört saate kadar, şiddet olaylarının yaygınlaşarak kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına yol açabilecek toplumsal olaylar sırasında ve toplu olarak işlenen suçlarda kırk sekiz saate kadar gözaltına alınma kararı verilebilir. Gözaltına alma nedeninin ortadan kalkması hâlinde veya işlemlerin tamamlanması üzerine derhâl ve her hâlde en geç yukarıda belirtilen sürelerin sonunda Cumhuriyet savcısına, yapılan işlemler hakkında bilgi verilerek talimatı doğrultusunda hareket edilir. Kişi en geç kırksekiz saat, toplu olarak işlenen suçlarda 4 gün içinde hakim önüne çıkarılmak zorundadır. Bu hükme aykırı hareket edenler hakkında suç duyurusunda bulunma ve tazminat davası açma hakkınız vardır.

- 3 veya daha fazla kişinin bir suça iştiraki suretiyle toplu olarak işlenen suçlarda, savcı delillerin toplanmasındaki güçlük ve fail sayısının çokluğu ve benzeri nedenlerle gözaltı süresinin 4 güne kadar uzatılmasını yazılı olarak emredebilir. Gözaltında kalma süresinin uzatılması durumunda, yakalanan kişi, müdafii veya kanunî temsilcisi, eşi ya da birinci veya ikinci dereceden kan hısımları, hemen serbest bırakılmayı sağlamak için Sulh Ceza Hakimliği'ne itiraz edebilir. Gözaltı süresinin uzatılması durumunda, bu durumun yakınlarınıza derhal bildirilmesi gerekir.

Terörle Mücadele Kanununa eklenen geçici madde ile 25/07/2018 ile 24/07/2021 tarihleri arasında bu kanun kapsamında başlatılan soruşturmalarda sonucunda yapılan gözaltı işlemlerinde gözaltına alınan kişi sayısı 3'ten az ise gözaltı süresi 48 saat olarak uygulanacak ve bu süre Cumhuriyet Savcısının talebi ile sulh ceza hakimi tarafından 2 defa uzatılabilecektir. 3 ve daha fazla kişinin birlikte gözaltına alındığı durumlarda ise gözaltı süresi 4 gün olarak uygulanacak ve yine Cumhuriyet Savcısının talebi ve sulh ceza hakiminin kararı ile bu süre 2 defa uzatılabilecektir. ***Kısaca 24/07/2021 tarihine kadar Terörle Mücadele Kanunu kapsamında başlatılan soruşturmalarda gözaltına alınan kişi sayısı 3'ten az ise maksimum gözaltı süresi 6 gün; 3'ten fazla ise 12 gün olarak düzenlenmiştir.***

Gözaltına alındığınızda, avukatınız yoksa veya avukat tutacak ekonomik durumunuz yoksa haftanın 7 günü, 24 saati Baro'dan bir avukat isteme hakkınız vardır. Baronun sizin için tayin edeceği avukat ücretsizdir. Bunun için gözaltında kolluk görevlilerine avukat istediğinizi söylemeniz yeterlidir.

Unutmayınız!!!! Gözaltına alınırken veya gözaltındayken kötü muameleye maruz kaldıysanız, sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunma hakkınız vardır.

Unutmayınız!!!! Haksız bir şekilde gözaltına alındıysanız, kanuni süresi içinde hakim önüne çıkarılmazsanız, gözaltına alındığınız yakınlarınıza bil-

dirilmediyse, kanuna uygun bir şekilde yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra hakkınızda kovuşturmayaya yer olmadığına veya beraat kararı verilirse, hakkınızdaki arama kararı ölçüsüz bir şekilde gerçekleştirilirse, gözaltına alınırken el konulan eşyalarınız iade edilmemiş ise, uğramış olduğunuz maddi ve manevi tüm zararların giderilmesi için devlet aleyhine tazminat davası açma hakkınız vardır. Geçirmiş olduğunuz adli süreç hakkınızda verilen Beraat veya Kovuşturmayaya Yer Olmadığı Kararı ile sona erip bu karar size tebliğ edildikten sonra ve en fazla 3 ay içerisinde yerleşim yerinizde bulunan nöbetçi ağır ceza mahkemesine tazminat davası açmak için başvuru yapabilirsiniz.

KAMU GÜCÜNÜ ELİNDE BULUNDURAN KURUMLARIN EYLEM / İŞLEMLERİ SONUCUNDA OLUŞAN ZARARLARINIZIN GİDERİLMESİ İÇİN NELER YAPABİLİRSİNİZ ?

Kamu gücünü elinde bulunduran idarenin bir işlemi, eylemi veya ihmali sonucunda maddi ve manevi bir zararınız oluşmuş ise bu zararın giderilmesi için ilgili kuruma zararın meydana geldiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde başvuru yapma hakkınız vardır. idare bu başvurunuzu ret ederse, cevapsız bırakırsa veya zararınızı kısmen giderirse idarenin vermiş olduğu cevabı size tebliğ edilmesinden sonra 60 gün içerisinde dava açma hakkınız bulunmaktadır. Zararınızın giderilmesi için yapmış olduğunuz başvuru idare tarafından cevapsız bırakılmış ise de yapmış olduğunuz başvurunuzun üzerinden 60 gün geçtikten sonra yine 60 gün içinde tazminat davası açma hakkınız bulunmaktadır.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELEYE MARUZ KALDIĞINIZDA NELER YAPMALISINIZ?

İşkence bir insanlık suçudur, sessiz kalmayın !!! İşkence ve diğer zalimane gayri insani veya küçültücü muamele veya cezaya karşı,

Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Madde 1: Sözleşme amaçlarına göre, “ışkence” terimi, bir şahsa veya bir üçüncü şahsa, bu şahsın veya üçüncü şah-

sın işlediği veya işlediğinden şüphe edilen bir fiil sebebiyle, cezalandırmak amacıyla bilgi veya itiraf elde etmek için veya ayırım gözeten herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası veya muvafakatiyle uygulanan fiziki veya manevi ağır acı veya ızdırıp veren bir fiil anlamına gelir.

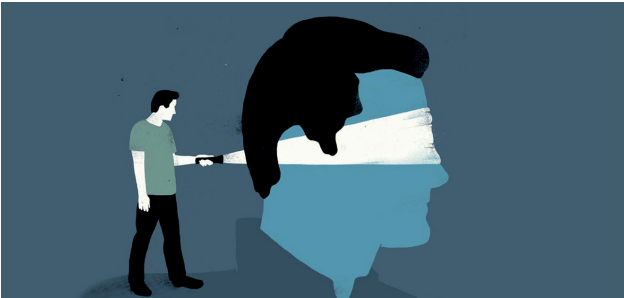
Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 3: İşkence yasağı Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.

Türk Ceza Kanunu İşkence Madde 94- (1) Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hüküm olunur.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi Madde 5- Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez. İşkence, kötü muamele ve insanlık dışı muamele veya onur kırıcı davranışa maruz kalmanız halinde, bu davranış ve cezaların sona erdirilmesi ve failerin cezalandırılması için İnsan Hakları Derneğine başvurabilirsiniz. Sokakta, gözaltında işkence ve kötü muameleyle maruz kaldıysanız; bu konudaki bilgileri avukatınıza mutlaka ayrıntılı olarak anlatın. Ayrıca gözaltına alındığınızda ve gözaltından çıkarılıp savcılığa ya da hakim önüne çıkarıldığınızda bir doktor tarafından mutlaka muayene edileceksiniz. Gördüğünüz işkence ve kötü muamele konusunda tüm şikâyetlerinizi doktora anlatın ve rapora yazıp yazmadığını kontrol edin. Doktor sizi muayene etmez, eksik muayene eder ya da şikâyetlerinizi tutanağa yazmaz ise, doktoru reddetme hakkınız vardır. Şayet savcılığa ya da hakim önüne çıkarıldıysanız yine görmüş olduğunuz işkence ve kötü muameleyle ilişkin tüm detayları anlatın. Unutmayın ki işkence ve kötü muamele neticesinde alınan ifadeniz sizin aleyhinize kullanılamaz. İşkence mağduruysanız, tedavi için Türkiye İnsan Hakları Vakfına (TİHV) başvurabilirsiniz!

En yaygın olarak uygulanan işkence ve kötü muamele yöntemleri şunlardır:

Hakaret, Dayak, Sopayla vurma, Tokat atma, Göz bağlama bekleme, Öldürme tehdidi, Yakınlarına işkence yapma tehdidi, Aşağılama, yerde bekleme, Sözlü ve fiziksel cinsel taciz, İşkenceye görsel işitsel tanıklık ettirme, Gürültülü müzik ve marş dinletme, Yalancı infaz, İşeme ve dışkılamayı engelleme, Falaka, Düz askı-çarmıh, Filistin askısı, Ayaktan ters askı, Yerde çarmıha germe, Elektrik verme, Aç susuz bırakma, Basınçlı su sıkma, Hücrede tecrit, Haya burma, Soğuk zeminde bekleme, Saç, sakal, bıyık uygulama yolma, Zorla saç, sakal, bıyık kesme, Pislikle dolu bir pozisyonda bekleme, Tuz yedirme, Ajanlık teklifi, Yakınlarının veya başkalarının yanında işkence yapma, Soyma, Duvara çarpma, Kum torbası ile vurma, Vücudun tek bir noktasına sürekli vurma, Yere yatırarak üzerine çıkma/ağırılık yükleme, Biber gazı, Te- cavüz, Ağza tükürme, Üzerine işeme, Aşırı fiziksel aktiviteye zorlama, Yakma, Sigara söndürme, .Buza yatırma, Uyutma- ma, Uzun süre her türlü pozisyonda bekleme, Zorla içeriği bilinmeyen şeyler yedirme, Açık pencere önünde havasız bırakma, Anlamsız isteklere itaate zorlanma, Kelepçeyle bekleme, Tekerlek işkencesi, Suda boğma, Zorla tıbbi müdahale, Tabutluk işkencesi, Makat araması, Vajina araması.

KADIN OLARAK HAKLARINIZI BİLİYOR MUSUNUZ?

İstanbul Sözleşmesine Göre Kadına Yönelik Şiddet;

Kadına Yönelik Şiddet;

Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır. İster kamusal alanda ister özel alanda meydana gelsin; kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.

Aile İçi Şiddet;

Aile içerisinde veya hanede veya mağdur ile şiddet uygulayan aynı evi paylaşa veya paylaşmasa da eski veya şimdiki eşler veya partnerler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddet eylemi anlamına gelir. Şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin varlığı hâlinde herkes bu durumu resmi makam veya mercilere ihbar edebilir. İhbarı alan kamu görevlileri bu Kanun kapsamındaki görevlerini gecikmeksizin yerine getirmek ve uygulanması gereken diğer tedbirlere ilişkin olarak yetkilileri haberdar etmekle yükümlüdür.

Şiddete Maruz Kaldığınızda Yapmanız Gerekenler

Şiddet eylemini uygulayan kişi sizinle aynı çatı altında yaşayan eşiniz, babanız, çocuğunuz veya partneriniz ise 6284 Sayılı Ailenin Korunması Hakkındaki Kanuna göre;

En yakın Karakola, Savcılığa veya Aile Mahkemesine başvurarak size şiddet uygulayan kişinin evden uzaklaştırılmasını, eve belli bir mesafede yaklaşmamasını, sizi işyerinde rahatsız etmemesini, silah taşıyor ise silahına el konulmasını, iletişim araçları ile sizi rahatsız etmemesini ve kanunda sıralanmış bazı tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahipsiniz. Şiddete maruz kaldığınız yerden çıkamayacak durumdaysanız durumu telefonla ilgili

birimlere iletebilirsiniz.

Kollukta vermiş olduğunuz beyanlarınızın tüm ayrıntısı ile tutanağa yazılmasını sağlayınız. Kolluk tarafından hazırlanan ifade tutanağını okuduktan sonra eksik veya yanlış bir ifade varsa düzeltilmesini isteyiniz. Şiddet uygulayan kişi hiç tanımadığınız biri ise ifadenizde mutlaka o kişinin tanınmasını sağlayabilecek eşkal bilgisi veriniz.

Fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldıysanız vücudunuzdaki izler kaybolmadan en yakın sağlık kurumuna veya hastaneye başvurarak şiddetin raporlanmasını sağlayınız. Rapor almak için gitmiş olduğunuz birim Hastane ise Hastane polisine şikayetinizi derhal bildiriniz.

Maruz kaldığınız şiddet nedeniyle şikayette bulunmak için Karakola veya Jandarmaya başvurmuşsanız, ilgili kurumdan mutlaka hakkınızda Adli Müayene raporu aldırılmasını isteyiniz.

Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Bu kararın verilmesi, Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez. Maddi gücünüz yoksa şiddet uygulayan kişi ile ilgili olarak 6284 Sayılı Kanun gereğince Aile Mahkemesine Koruma tedbiri nedeniyle yapacağınız başvuruda nafaka talep etme hakkına sahipsiniz.

Şiddet uygulayan, aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan yahut katkıda bulunan kişi ise 4721 sayılı Medeni Kanun hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması kaydıyla Aile Hakimi, şiddet mağdurunun yaşam düzeyini göz önünde bulundurarak talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmedebilir.

Şiddet uygulayan kişinin, can ve mal güvenliğinize karşı herhangi bir saldırıda bulunacağını düşünüyor ve can güvenliğinizden endişe duyuyorsanız, Cumhuriyet Başsavcılığı vasıtası ile koruma altına alınarak Kadın Sığınma evine gitmek istediğinizi beyan ediniz. Hakkında tedbir kararı verilen şid-

det uygulayanın, bu tedbir kararlarına uymayarak sizi tekrar rahatsız etmesi veya şiddet uygulamak istemesi halinde Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulununuz. Bu durumda kararın gereklerine aykırı hareket eden şiddet uygulayan hakkında 6 aya kadar zorlama hapsine karar verilir.

Tapu Müdürlüğünden ‘Aile Konutudur’ Şerhini Talep Ediniz. Evliliğin devamı esnasında ortak aile konutunuzun eşiniz tarafından tek taraflı olarak satışını engellemek istiyorsanız, aile konutu olarak kullanılan evinizin bağlı bulunduğu Tapu haklarınızı biliyor musunuz? 15 Müdürlüğüne Aile tablonuz ile giderek ilgili konut üzerine ‘Aile Konutudur’ şerhinin yazılmasını ilgili Tapu Müdürlüğünden talep ediniz. Aile Konutudur şerhi bulunan gayri menkuller, bir eşin imzası olmadan diğer eş tarafından satılamayacak, devredilemeyecektir.

Taciz ve Tecavüze Sessiz Kalma, Başvuru Yap!

Cinsel istismar, cinsel taciz veya tecavüz eylemine maruz kaldıysanız, üzerinizdeki deliller yok olmadan en yakın karakola başvurarak şikayette bulununuz. Delillerin yok olmadan adli makamlara ulaştırılmasının, cinsel içerikli saldırı, taciz ve tecavüz suçlarında sanığın cezalandırılabilmesi açısından çok önemli olduğu unutulmamalıdır.

Mobbinge Maruz Kaldıysanız;

İşyerinde çalışanlar -özellikle de kadınlar- üzerinde işveren veya işveren nezdinde çalışan diğer kişilerce uygulanan cinsel, sözel, psikolojik veya fiziksel şiddeti ifade eden mobbinge maruz kalmanız durumunda, mobbing uygulayan kişi hakkında hukuksal yollara başvurma hakkına sahipsiniz. TCK. nın 105/2. Fıkrasına göre “cinsel istismarın hiyerarşi veya hizmet ilişkisinden kaynaklanan nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle ya da aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan yararlanılarak işlendiği takdirde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur işi terk etmek mecburiyetinde kalmış ise, verilecek ceza bir yıldan az olamaz.”

This project is funded by
the European Union.
Bu proje Avrupa Birliđi tarafından
finanse edilmektedir

HAKLARA DESTEK
İnsan Hakları Örgütlerini
Destekleme Programı

1986
İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
DİYARBAKIR ŞUBESİ

İNSAN HAKLARIYLA İNSANDIR

Ali Emiri 1.Sok. Yılmaz 2004 Apt. No: 1/3 Yenişehir/ DİYARBAKIR

☎ 0412. 223 30 33 - 229 58 66 ☎ 0412. 223 57 37

✉ diyarbakir@ihd.org.tr 🌐 www.ihddiyarbakir.org

🐦 @amedihd